

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МИСТЕЦЬКА ЖУРНАЛІСТИКА

Перший (бакалаврський) рівень

Освітня програма **Журналістика**

Спеціальність **061 Журналістика**

Галузь знань **06 Журналістика**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Мистецька журналістика
Освітня програма	Журналістика
Спеціальність	061 «Журналістика»
Галузь знань	06 «Журналістика»
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс / семестр	3 курс / 2 семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 32 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro

2. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Об'єктом вивчення дисципліни є мистецька інформація, ключові закони України у галузі мас-медіа.

Предметом вивчення курсу «Мистецька журналістика» є отримання розуміння суті мистецької журналістики; мистецького підходу в медіа; бачення загальних тенденцій і перспектив розвитку українських засобів масової інформації за темами та ролями мистецької медіадіяльності.

Завдання курсу передбачають ознайомлення студентів із суттю та принципами мистецької журналістики, надати теоретичні знання, необхідні для ефективної практичної діяльності; сформувані навички роботи над журналістським матеріалом культурно-мистецької спрямованості; сприяти виробленню індивідуального творчого стилю.

Мета та цілі курсу

Метою навчальної дисципліни – є підготувати студентів до виконання професійних обов'язків, сформувавши у них знання та практичні уміння з журналістської творчості, а також навички втілення цих умінь у творах різних жанрів художньо-мистецької тематичної спрямованості.

Цілі курсу є – навчити студентів:

- практично використовувати засвоєні теоретичні знання;
- вміти використовувати ознаки (типові, особливі; тематичні та рольові) мистецької журналістики при підготовці журналістських текстів;
- долати й упереджувати національно-культурні стереотипи;
- моніторити інформаційний простір;
- створювати інформаційну мистецьку базу, сайти, рубрики;
- працювати із журналістами та медіа;
- застосовувати надбані професійні навички в написанні різнопланових журналістських матеріалів;

- чітко виділяти жанрові форми культурно-мистецької проблематики;
- працювати з різними джерелами інформації;
- навчити майбутніх журналістів фіксувати і зберігати культурно-мистецькі факти;
- створювати журналістський культурно-мистецький твір.

Компетентності

- ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 07. Здатність працювати в команді.
- ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.
- СК 02. Здатність формувати інформаційний контент.
- СК 03. Здатність створювати медіапродукт.
- СК 06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Програмні результати навчання

- ПР 02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
- ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
- ПР 08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
- ПР 09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
- ПР 11. Вільно спілкуватися, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
- ПР 13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.
- ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
- ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

3. СТРУКТУРА КУРСУ

Змістовий модуль 1. Соціальна журналістика

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Масова культура в мас-медійному вимірі	<p style="text-align: center;">Знати:</p> <p style="text-align: center;">Зміст і структуру курсу «Мистецька журналістика».</p> <p style="text-align: center;">Завдання навчального предмету.</p> <p style="text-align: center;">Основні поняття навчального курсу:</p> <p style="text-align: center;">Літературні джерела курсу.</p> <p style="text-align: center;">Підходи до визначення, предмет вивчення, функції. Тракткування поняття «мистецька журналістика»: широкий і вузький підходи.</p> <p style="text-align: center;">Етапи становлення і розвитку мистецької журналістики за кордоном (європейська модель, американська модель і ін.).</p> <p style="text-align: center;">Порівняльний аналіз європейської концепції культурної журналістики. Напрямки розвитку мистецької журналістики в Україні.</p>	Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових джерел, завдання для самостійної роботи
2	Чи чутні та почуті голоси митців і мисткинь? Спеціальні функції мистецької журналістики.	<p style="text-align: center;"><i>Володіти інформацією про:</i></p> <p>Поняття мистецької журналістики. Інституційний шлях розвитку мистецької журналістики як професійного виду медіакомунікації. Етапи розвитку мистецької журналістики в Україні: особливості висвітлення.</p> <p>Періодизація мистецької журналістики в Україні. Роль та значення мистецької журналістики в Україні.</p> <p>Типологізація практики культурної журналістики. Типологічні норми мистецької журналістики.</p> <p>Особливості розвитку суб'єктів професійної діяльності у сфері культурної журналістики. Якісні медіа-продукти. Масові (популярні) медіа-продуктів. Відмінності між якісними і неякісними матеріалами ЗМІ.</p>	Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових / довідкових джерел, завдання для самостійної роботи

3	Творчий інструментарій журналіста.	<i>Знати питання:</i> Повага до людини як основа культурної журналістики. Повага до прав людини та мистецька журналістика. Якісна журналістика у сфері культури.	Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових джерел, завдання для самостійної роботи
4	Голоси та погляди на літературно-мистецьке життя в Україні та закордоном.	Визначення і класифікація культурних проблем. Висвітлення культурних проблем у ЗМІ: актуальність, новизна матеріалів, інформаційна насиченість, жанрова різноманітність.	Контрольні запитання, виконання завдань, презентація, опрацювання наукових джерел, завдання для самостійної роботи
5	Функції преси в контексті культурно-мистецької журналістики.	<i>Орієнтуватися у пресі:</i> Газетно-журнальні видання про культуру та мистецтво: роль, проблеми та перспективи розвитку. Організація роботи щодо інтерв'ю з діячами культури.	Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових джерел, завдання для самостійної роботи
6.	Композиційні прийоми мистецької журналістики.	<i>Знати:</i> Тематику культури та мистецтва у ЗМІ. Голоси та погляди на літературно-мистецьке життя в Україні і світі у часі війни.	Контрольні запитання, виконання завдань, опрацювання наукових джерел, завдання для самостійної роботи

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ КУРСУ

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0

Практичне заняття	50
Самостійна робота	20
Контрольна робота	5
Залік	25
Максимальна кількість балів	100

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗГІДНО ГРАФІКОМ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Рахунок
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Практичні заняття		5	5	5	5	5	5	5	15									50
Самостійна робота												10				10		20
Контрольна робота															5			5
Залік																	25	25
Всього за тиждень		2		2	2	2	2	2	2	2	2	12	2	3	5	10	50	100

6. РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедіа, комп'ютери

Рекомендована література

Базова

1. Гоян О. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: Підруч. – 2-ге вид., допов. – К.: Веселка. – 2009.
2. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : Навч. посіб. – Вид. 3-тє, доповн. – Львів: ПАІС, 2009.
3. Журналістська творчість на телебаченні [Текст] : монографія / В. В. Гоян ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : Київський університет, 2011. – 320 с.
4. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навч. посіб./ Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін.; за ред. В. В. Різуна. – К.: ВПЦ «КУ», 2012. – 352 с.
5. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 3-тє вид. – Львів: ПАІС, 2008.
6. Квіт С. Масова комунікація. – К.. 2008.
7. Ла Рош, Вальтер фон. Вступ до практичної журналістики. – К, 2005.

8. Михайлин І. Л. Журналістика як всесвіт : Вибрані медіадослідження. –Х. : Прапор, 2008.
9. Нагорна Л. П. Соціокультурна ідентичність: пастки ціннісних розмежувань. Київ: ПІЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2011. – 272 с.
10. Пристай, Г. І. (2021, 20–22 травня). Проектна діяльність ВНЗ як один із напрямів набуття студентами фахових компетентностей. В *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі*, матеріали Четвертої міжнародної наукової конференції (с. 298–300). Видавничий центр КНУКіМ.
11. Шкляр В.І. Мас-медіа і виклики нового століття. – К., 2003. Культурологія : теорія та історія культури: навч. посіб. / за ред. І. І. Тюрменко. Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 370 с.
12. Шкляр В.І. Теорія і методика журналістської творчості: Конспект лекцій. – К. : Вид. МЛП, 1999.
13. Шумило Н. М. Під знаком національної самобутності: Українська художня проза і літературна критика кінця ХІХ – поч. ХХ ст. Київ: Задруга, 2003. – 353 с.

Допоміжна

14. Карась М. А. Журналістський фах: організація творчо-виробничого процесу: навчальний посібник. – К.: ВІЖ, 2009. – 104 с.
15. Карась М. А. Аналітичні жанри журналістики: тексти лекцій. – К.: ВДУМ, 2017. – 67 с.
16. Недопитанський М. І., Ільченко В. І., Карась М. А. Уроки практичної журналістики: практичний посібник. – К. : ВІЖ, 2010. – 147 с.
17. Рендол Д. Універсальний журналіст / Д. Рендол. – К., 2007. – 152 с.
18. Шаповал Ю. Феномен журналістики: проблеми теорії. – Рівне, 2005.
19. ЗМІ: професійні стандарти, етика, законодавчі норми: Наук. вид. / Укл. : Петрів Т. Сафаров А., Сюмар В., Чекмишев О. – К.. 2006.
20. Філоненко С. Масова література: влада жанрів і жанрових канонів. Слово і час. 2010. №8. С. 81-93.
21. Філоненко С. О. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр. Донецьк: ЛАНДОН-XXI, 2011. 432 с.

Інформаційні ресурси

1. «ЛітАкцент - світ сучасної літератури». URL: Режим доступу: <http://Litakcent.com/>
2. Відеолекторій «Wisecow» з питань літератури та мистецтва. URL:
3. Інтернет-портал про культуру та мистецтво «Культпростір». URL: Режим доступу: <http://cultprostir.ua/uk>
4. Свідзинський А. В. Синергетична концепція культури. Луцьк, 2008. URL: Режим доступу: [http://shron.chtvvo.org.ua/Svidzvnskvi Anatolii/Synergetychna kontseptsia kultury.pdf](http://shron.chtvvo.org.ua/Svidzvnskvi%20Anatolii/Synergetychna%20kontseptsia%20kultury.pdf)
<https://wisecow.com.ua/100-rok%D1%96v-ukra%D1%97nsko%D1%97-l%D1%96teraturi-za100-xvilin/>

Інтернет-ресурси

1. Національна бібліотека ім. В. Вернадського, електронний каталог періодичних видань. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
2. Електронна бібліотека інституту журналістики Київського національного університету ім.Т. Г. Шевченка. – Режим доступу: www.journalib.univ.kiev.ua

3. Офіційний сайт Книжкової палати України. – Режим доступу: www.ukrbook.net
4. Видавництва України – перелік видавництв України. – Режим доступу: www.uk.wikipedia.org/wiki/
5. Офіційний сайт Української асоціації видавців та книго розповсюджувачів. – Режим доступу: www.uabooks.info
6. Державний реєстр видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції. – Режим доступу: www.comin.kmu.gov.ua/control/
7. Офіційні сайти. – Режим доступу: www.gov.ua – офіційний сайт Міністерства

7. КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Кафедра	Кафедра журналістики, вул. Шевченка, 57 https://kjourn.pnu.edu.ua kaf_journ.pnu.edu.ua
Викладач	Пристай Галина Іванівна, кандидатка наук із соціальних комунікацій, доцентка кафедри журналістики
Контактна інформація викладача	galina.prystai@pnu.edu.ua

8. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету: 1. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату. 4. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».</p> <p>Ознайомитися із зазначеними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
<p>Пропуски занять (відпрацювання)</p>	<p>Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані. Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу; бути уважним та відповідальним. Пропущені практичні заняття потрібно відпрацювати, виконавши індивідуальні завдання або виконавши тести за темою. Для отримання допуску до підсумкового контролю студентів необхідно отримати мінімум 25 балів за практичні заняття чи завдання самостійної роботи.</p> <p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2020 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). (див. ст. 4). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Виконання завдання пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти» Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2020 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) (див. ст. 4–5). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» Покликання: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених із викладачем.
Неформальна освіта	Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, ВУМonline та ін. за відповідним предметним спрямуванням. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/

Викладач Пристай Галина Іванівна